

**Komunitný plán sociálnych služieb obce
Sol' na obdobie 2018-2023**

Komunitný plán sociálnych služieb

Jún 2018

Schválený Obecným zastupiteľstvom obce Soľ dňa 15.06.2018 uznesením č. ....

Obec Soľ

Soľ 161, 094 35 Soľ

Tel.: +421 57 44 96 423

Email: ocu.sol@slovanet.sk

Web: www.obecsol.sk

Obsah

Príhovor starostu obce Sol'.....	4
1.KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE SOL'	6
1.2. Sociálne služby.....	12
1.3. Kompatibilita KPRSS s inými strategickými dokumentmi	13
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	15
2.1. Analýza sociologických a demografických údajov.....	15
2.2. Poloha a vznik obce	17
2.3. Školstvo v obci.....	18
2.4. Obyvateľstvo	20
2.5. Nezamestnanosť	26
3. ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	30
3.1. Poskytovatelia sociálnych služieb v obci Sol'	31
4. ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	36
4.1. Cieľové skupiny v obci podľa sociálnej indikácie.....	41
Záver	48
Zoznam použitej literatúry	49
Zoznam tabuliek a grafov	50
Prílohy.....	51

Príhovor starostu obce Sol'

Vážení občania, prihovám sa k Vám aj touto cestou a to predstavením Komunitného plánu sociálnych služieb obce Sol', ktorý bol spracovaný v tomto roku v zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách.

Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám našej obce a potrebám našich občanov. Našou snahou je, aby sme postupne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb.

Vďaka komunitnému plánu sa nám bude dariť adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité.

Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce. Preto všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želám veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov v obci a naplnenie spoločne plánovaných zámerov v obci.

Dovoľte mi poďakovať všetkým, ktorí sa na vytvorení tohto strategického dokumentu podieľali.

Ing. Jozef Berta
starosta obce Sol'

Úvod

Výraz „komunitný plán“ vznikol spojením slov komunita a plánovanie. Za „komunitu“ najčastejšie považujeme skupinu občanov, ktorí žijú v určitom územnom celku a majú medzi sebou rôzne sociálne väzby. Komunita je tiež miesto, kde človek získava emocionálnu podporu, ocenenie a pomoc v každodennom živote. „Plánovanie“ je tvorba plánu, zámerov, cieľov – teda všetkého, čo chceme realizovať, vytvoriť, zmeniť, rozvíjať.

Komunitné plánovanie je jedna z metód komunitnej práce, čiže práce s komunitou v prospech komunity. Plánovanie je cestou z miesta nazývaného "súčasnosť" do miesta pomenovaného "dohodnutá budúcnosť". Pojem komunita je odvodený z latinského slova *communitas*, čo znamená pospolitosť či spoločné nazívanie ľudí a vľúdnosť.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je otvorený aktívny proces zisťovania potrieb, nachádzania zdrojov a hľadania najefektívnejšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie je spôsob, ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá. Zapája všetkých, ktorých sa daná oblasť týka, v procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je metóda, ktorá umožňuje spracovávať rozvojové materiály v oblasti sociálnych služieb verejného života na úrovni obce, mesta i kraja. Pri komunitnom plánovaní je potrebné zväziť potreby občanov, potreby a možnosti poskytovateľov sociálnych služieb a možnosti tých, ktorí poskytujú zdroje na napĺňanie potrieb komunity. V záujme napĺňania spoločnej predstavy o budúcnosti sociálnych služieb v danej komunite sa stretávajú a spoločne plánujú jednotliví aktéri: objednávateľia služieb, poskytovatelia služieb, príjemcovia služieb (klienti). Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Samospráva je zo zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách povinná poskytovať určité sociálne služby, no má aj možnosti na to, aby vytvorila podmienky na zlepšenie sociálnych služieb a odstraňovanie príčin sociálnej nerovnosti. Obec Sol' si uvedomuje, že dobre fungujúca sociálna sieť je pre obyvateľov obce potrebná z dôvodu možnosti zasiahnuť všade tam, kde sa človek z objektívnych príčin dostal do neriešiteľných situácií, alebo tam, kde je pomoc spoločnosti žiaduca.

1.KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE SOL'

Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' na obdobie 2018 – 2023 je dokument analyzujúci súčasný reálny stav sociálnych služieb v obci a jej okolí, ich kvalitu a rozvoj v budúcnosti. Je výsledkom vzájomnej a otvorenej spolupráce medzi všetkými účastníkmi komunitného plánovania, ktorí majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti.

Komunitný plán vychádza z Ústavy SR, ústavných zákonov, zákonov a právne záväzných dokumentov EÚ, iných všeobecne záväzných predpisov a uznesení vlády, ako aj medzinárodných zmlúv, ktorými je slovenská republika viazaná.

Legislatívny rámec, ktorý MÚS (miestna územná samospráva) určuje pôsobnosť v oblasti komunitného rozvoja a plánovania sociálnych politik obsahuje najmä: zákon č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov; zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní a v znení neskorších predpisov; zákon č.305/2005 Z.z. o soc. právnej ochrane detí a soc. kuratele v znení neskorších predpisov; zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov; zákon č.36/2005 Zb. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov; koncepcia rozvoja soc. služieb príslušného samosprávneho kraja; program rozvoja obce; komunitný plán soc. služieb; zákon č.5/2004 Z.z o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Účastníkmi komunitného plánovania sú: Užívatelia/prijímatelia/klienti sociálnych služieb sú tí občania, ktorí sociálne služby už prijímali, prijímajú a chcú prijímať v budúcnosti.

Poskytovatelia sociálnych služieb môžu byť verejní a neverejní, ktorí sociálne služby poskytujú, prevádzkujú, dodávajú klientom. Poskytovatelia sú povinní prihliadať na individuálne potreby prijímateľov sociálnych služieb, t. j. poskytovať služby také a tak, aby sa zachovala, eventuálne zvýšila kvalita života klientov.

Objednávateľom sociálnych služieb je väčšinou štátna správa, samospráva, voľbami poverení zástupcovia, ale aj neziskové organizácie alebo agentúry, ktoré obvykle majú spracované plány strategického rozvoja sociálnych služieb.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb v obci Sol' je zmobilizovanie občanov, mimovládnych organizácií, cirkevných organizácií, dobrovoľníkov, samosprávy a orgánov štátnej správy.

Dôležité je identifikovanie sociálnych problémov v obci a návrhy ich riešení cez priority a opatrenia, a to so zreteľom na klienta, poskytovateľov sociálnych služieb, technickej vybavenosti a pod., viesť aktívny dialóg k daným problémom, podpora sociálneho fungovania participácie, predchádzať sociálnemu vylúčeniu, chudobe, sociálnej odkázanosti a prehlbovaniu týchto negatívnych a spoločenských javov, rozširovať a čo možno v najväčšej miere skvalitniť poskytovanie sociálnych služieb v obci.

Pôsobnosť obce definuje § 80 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení podľa ktorého, obec vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode a utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja.

Zároveň je správnym orgánom v konaniach o:

- odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
- zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
- odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
- povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11.

Obec podľa § 80 Zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách poskytuje základné sociálne poradenstvo a poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

- sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
- opatrovateľskej služby,
- prepravnej služby,
- odľahčovacej služby,
- pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Obec môže zároveň poskytovať alebo zabezpečiť poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12 a to:

a) sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:

- nízkoprahové denné centrum,
- integračné centrum,
- komunitné centrum,
- nocľaháreň,
- útulok,
- domov na polceste,
- zariadenie núdzového bývania,

3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,

b) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba včasnej intervencie,

c) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek,
2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len "opatrovateľská služba"),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a pred čitateľská služba,
5. tlmočnická služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok,

d) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,

e) podporné služby, ktorými sú:

1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

V prípade, že niektorú zo sociálnych služieb neposkytuje, môže uzatvárať zmluvu:

1. o poskytovaní sociálnej služby,
2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Sol' vznikol na základe potreby vyvolanej prenosom kompetencií zo štátu na samosprávu v oblasti sociálnych služieb (zákona NR SR č. 416/2001 o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na VÚC) a na základe zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný na 5-ročné obdobie a jeho cieľom je:

- vytvoriť podmienky pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny,
- vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku či zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov,
- podporovať trvalo udržateľný rozvoj mesta s možnosťou budovania ďalších sociálnych zariadení.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, majetku, rodiny v obci, pomoci v čase núdze a podľa § 4 ods. 3, písmena ch. má obec povinnosť vypracovať koncepciu rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

V zmysle zákona o sociálnych službách obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.

Koncepcia sociálnych služieb vychádza zo základných strategických dokumentov vypracovaných na národnej a regionálnej úrovni a z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť.

Dokument je v súlade s platnými právnymi predpismi, medzinárodnými dohovormi, Územným plánom obce Sol' a Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Sol'. Komunitný plán sociálnych služieb vychádza z faktu, že dominantnú úlohu pri dlhodobom riešení svojej sociálnej situácie má občan a jeho rodina, úlohou samosprávy (obce, mesta, VÚC) je nielen poskytovať sociálne služby dané zákonom, ale aj vytvoriť podmienky pre fungovanie siete sociálnych služieb založené na reálnom dopyte a adresnom uspokojení potrieb občanov.

Úspešnosť stratégie bude závisieť nielen od výšky finančných prostriedkov vyčlenených pre sociálnu oblasť, ale tiež od spolupráce všetkých zainteresovaných subjektov (t.j. verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb).

Sociálne služby majú pre občana zmysel iba ak sú dostupné z hľadiska:

- financií (podiel pre občana na úhrade nákladov),
- miesta (služba k dispozícii v danom území),
- času (od vzniku potreby služby, cez jej posúdenie, priznanie až k jej využitiu).

Zámerom obce Sol' je vytvoriť podmienky pre fungovanie systému sociálnych služieb, ktorý bude poskytovať kvalitné a dostupné služby pre občanov.

1.1 Princípy, zásady a ciele komunitného plánovania

Princípy

- ❖ **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- ❖ **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov obce Sol' boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- ❖ **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v obci poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v obci Sol'.
- ❖ **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- ❖ **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje obec Sol'.
- ❖ **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- ❖ **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v obci Sol' je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

Zásady

- ❖ Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci Sol' sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektmi s priamym vplyvom na obec Sol'.
- ❖ Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.

- ❖ Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou Sol' považované za žiaduce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- ❖ Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- ❖ Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce Sol'.
- ❖ Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- ❖ Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- ❖ Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- ❖ Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov obce, prevenciu a osvetu.
- ❖ Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov .

1.2. Sociálne služby

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor činností, ktoré sú zamerané na:

- a) prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- b) zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- c) zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- d) riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- e) prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Sociálna služba môže byť poskytovaná:

- ambulantnou,
- terénnou,

- pobytovou,
- kombinovanou formou,
- inou formou (napr. telefonickou) .

Podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava. Ambulantná forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby.

Miestom poskytovania ambulantnej sociálnej služby môže byť aj zariadenie. Terénna forma sociálnej služby sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí.

Terénnu sociálnu službu možno poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu fyzickej osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii.

Terénne programy sa vykonávajú odbornými činnosťami alebo ďalšími činnosťami podľa zákona o sociálnych službách. Súčasný trend v poskytovaní sociálnych služieb je deinštitucionalizácia, t. z. uprednostňovať terénne sociálne služby v prirodzenom prostredí klienta pred pobytovými sociálnymi službami

1.3. Kompatibilita KPSS s inými strategickými dokumentmi

Komunitný plán sociálnych služieb (ďalej iba „KPSS“) obce Sol' vecne korešponduje s cieľmi príslušných strategických dokumentov prijatých s VÚC Prešovského samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023 konkrétne **Programovým rozvojom** Prešovského samosprávneho kraja so špecifickým cieľom zabezpečiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb a zdravotníckych služieb pre obyvateľov kraja a Programovým rozvojom obce Sol' na roky 2015 – 2022. **Zásady uplatňovania Komunitného plánu sociálnych služieb:**

- KPSS je základným rozvojovým dokumentom, na ktorý sa bude musieť prihliadať pri realizovaní rôznych rozvojových aktivít a projektov v oblasti sociálnych služieb
- KPSS je záväzným pri tvorbe rozpočtu obce a jeho aktivity budú premietnuté do rozpočtu
- KPSS je po jeho schválení základným rozvojovým dokumentom pre obec
- KPSS je rozvojový dokument, ktorého aktivity obec priamo realizuje alebo vytvára podmienky na ich realizáciu.

- KPSS je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty realizujúce aktivity na území obce, alebo subjekty, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvoja, napr. podnikateľské odborné organizácie, štátne orgány, mimovládne organizácie,
- KPSS je verejne dostupný a otvorený dokument, ktorý bude podľa potreby aktualizovaný, za monitoring naplňania priorít KPSS bude zodpovedať obec Sol' starosta obce a miestne zastupiteľstvo,
- monitorovanie plnenia KP bude vykonávať pracovná skupina.

Obecné zastupiteľstvo sa so stavom naplňania priorít KPSS bude zaoberať na svojich zasadnutiach a o výstupoch bude informovať obyvateľov obce.

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť obsahuje informácie o socioekonomickej stránke obce Sol'. Samostatná pozornosť je venovaná demografickej analýze, ktorá obsahuje podrobné výstupy a informácie o štruktúre obyvateľstva. Ďalšie časti sú venované predovšetkým analýze poskytovateľov sociálnych služieb

2.1. Analýza sociologických a demografických údajov

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov.

Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je **PROGRAM ROZVOJA OBCE SOL'**. Deklaruje rozšírenú víziu obce takto: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je rozvojovým dokumentom, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitov a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia.

Úspešná implementácia PROGRAMOVÉHO ROZVOJA OBCE SOL' môže v obci Sol' napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených programovým rozvojom obce generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávnosti.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene. Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby.

Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, s tým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkolvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom.

V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti a to:

- demografické zmeny
- znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov
- zmeny v životnom štýle
- rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít,
- konzumný spôsob života,
- nárast kriminality,
- zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie,
- vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt
- zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie,
- peniaze ako meradlo hodnôt,
- kríza rodiny,
- zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva.

Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti.

V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1.júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv.

Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitosti.

K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

V snahe zabezpečiť kontinuitu a efektivitu poskytovaných sociálnych služieb a súčasne v snahe podporiť zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí v súčasnosti prebieha proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb na Slovensku.

Vláda SR schválila dňa 30. 11. 2011 Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (ďalej len „Stratégia DI“).

Slovenská republika sa týmto dokumentom hlási k celosvetovému trendu systematického odstraňovania dôsledkov dlhodobo uplatňovaného, ale už historicky prekonaného modelu inštitucionálnej izolácie a segregácie ľudí vyžadujúcich dlhodobú pomoc a starostlivosť v špecializovaných zariadeniach, menovite detí v náhradnej starostlivosti a ľudí so zdravotným postihnutím, seniorov, a jeho nahradenie alternatívnym modelom služieb a opatrení, svojím charakterom čo najviac podobným podmienkam bežného života.

Základným zámerom deinštitucionalizácie v Slovenskej republike je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov, odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí komunity, prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme.

2.2. Poloha a vznik obce

Obec Sol' (nadmorská výška m.n.m., rozloha 1 033 ha, hustota osídlenia 242/7km²) sa rozprestiera v severozápadnom výbežku oblasti Východoslovenskej nížiny, na rozhraní dvoch podcelkov Východoslovenskej pahorkatiny, v povodí Tople. Z juhozápadu tu zasahuje Podslanská pahorkatina a zo severovýchodu Toplianska niva.

Katastrálne územie obce susedí s katastrami obcí: na severe Jastrabie nad Topľou a Hlinné, na západe Rudlov, na juhozápade Zámotov, na juhu Čaklov a na východe Komárany. Geomorfológia a geologická stavba Východoslovenská pahorkatina je hornatejšia časť Východoslovenskej nížiny, ktorá ju lemuje zo západného a severného smeru od pohorí.

Sol' patrí k najstarším obciam na východnom Slovensku. Najstaršia písomná zmienka o obci pochádza z roku 1252. V písomnostiach od 13. storočia sa vyskytuje pod maďarským názvom Sowkwth vo význame Sol'ný Prameň, odvodenom od pôvodného slovenského názvu Sol'.

Slovenský aj maďarský názov vyjadroval skutočnosť, že sa tu vyskytovala soľ v podobe soľanky vytekajúcej slanej vody. Z toho je zrejmé, že údolie dostalo primeraný názov Sol', ktorý sa stal aj názvom tunajšej dediny.

2.3. Školstvo v obci

V obci Sol' sa nachádza výchovné zariadenie Základná škola a materská škola. Škola sa stáva miestom, kde dieťa trávi podstatnú časť dňa, preto sa usilujeme, aby spĺňala nielen kritériá funkčnosti a bezpečnosti, ale aby bola aj príjemným a podnetným prostredím.

Základná škola

Základná škola v Soli je plnoorganizovaná základnou školou s počtom žiakov 469. V súčasnosti má 24 tried. Na I. stupni je zriadených 9 tried, z toho jedna je špeciálna. Na II. stupni vyučovací proces prebieha v 15 triedach, z toho v 3 špeciálnych. Školský klub detí tvorí jedno oddelenie .

Škola je vybavená audiovizuálnou a výpočtovou technikou, počítačovými učebňami, jazykovou učebňou, zrekonštruovanou telocvičňou, športovým ihriskom, školskými dielňami, učiteľskou a žiackou knižnicou a cvičnou kuchynkou. V rokoch 2009 až 2011 sa zrealizovala rekonštrukcia školy. V jej priestoroch sa nachádza školská jedáleň a obecná knižnica.

Pedagogický zbor tvorí 44 kvalifikovaných pedagógov. V oblasti profesijnej orientácie žiakov a výchovnej problematiky pôsobí v rámci školy výchovná poradkyňa. V škole pôsobí aj koordinátor prevencie protidrogových závislostí, koordinátor pre environmentálnu výchovu, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu a asistenti učiteľa na I. a II. stupni.

V rámci záujmovej činnosti majú žiaci možnosť navštevovať 26 krúžkov, ktoré svojimi aktivitami prispievajú k všestrannému rozvoju osobnosti žiaka.

V škole sa vyučujú dva cudzie jazyky, a to anglický a ruský. K tradičným podujatiam školy patria: Deň otvorených dverí, Deň zdravej výživy, vianočná akadémia a burza, fašiangový karneval, Šarkaniáda, Hviezdoslavov Kubín, Deň narcisov, Deň vody, Deň Zeme, Hodina deťom, futbalový a stolnotenisový turnaj medzi žiakmi. Škola napreduje aj vďaka spolupráci s Radou školy. Významné miesto má aj spolupráca s Obecným úradom v Soli.

Školský klub je zariadením, v ktorom deti pod odborným vedením majú možnosť relaxácie, odpočinku, rozvíjania svojich záujmov a pravidelnej prípravy na vyučovanie.

V súčasnosti školský klub detí zabezpečuje pre žiakov 1. – 4. ročníka našej školy nenáročnú záujmovú činnosť podľa výchovného plánu. V našej škole je vytvorené 1 oddelenie ŠKD s počtom 27 detí. ŠKD je v prevádzke každý deň v čase od 11:25 hod.

Materská škola

Materská škola v obci Sol' poskytuje celodennú starostlivosť. V školskom roku 2017/2018 bolo do MŠ zaradených 80 detí, z toho 43 detí z MRK, 36 detí je rok pred plnením povinnej školskej dochádzky. Deti boli zaradené do 2 tried z celodennou starostlivosťou a 2 tried s poldennou starostlivosťou.

MŠ zabezpečuje výchovu a vzdelávanie v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v materských školách a plní výkonové štandardy stanovené týmto kurikulárnym dokumentom.

Cieľom je osobnostný rozvoj dieťaťa v kognitívnej, psychomotorickej a sociálno-emocionálnej oblasti. Deti pravidelne pripravujú vystúpenia pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, Vianociam, Dňu matiek.

Prevádzku MŠ zabezpečuje 12 zamestnancov. Z toho 7 pedagogických (6 učiteliek a 1 asistentka), 5 prevádzkových zamestnancov.

2.4. Obyvateľstvo

V obci Soľ je podľa posledných údajov 2556 obyvateľov, z toho mužov 1301(50,89%) žien 1255 (49,11%). Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie.

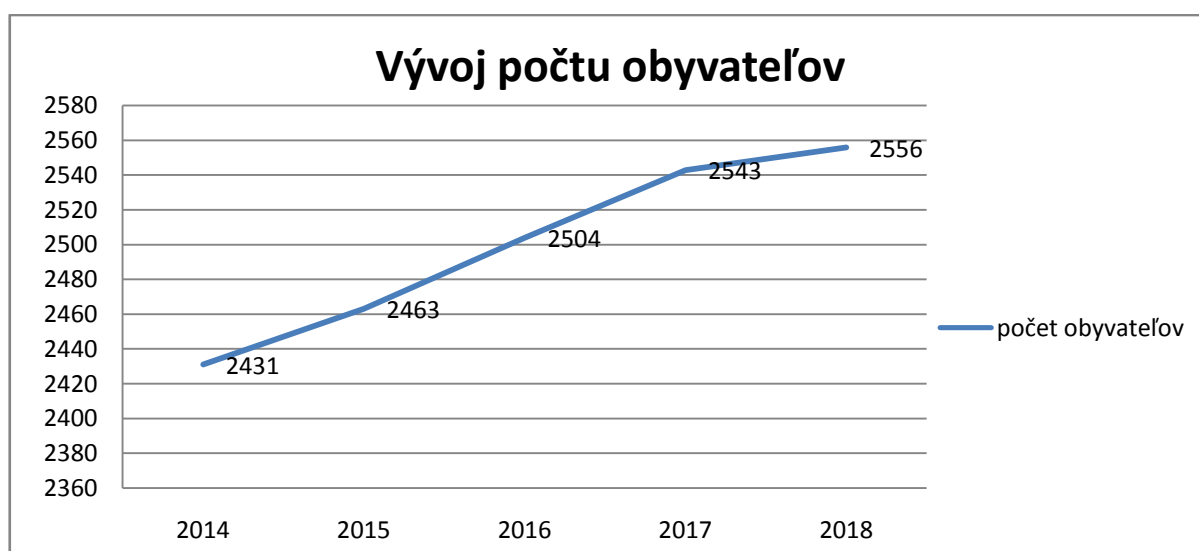
Počet obyvateľov v obci Soľ je za posledných päť rokov relatívne stabilný, pričom má stúpajúcu tendenciu. Nárast počtu obyvateľov je spôsobený predovšetkým prirodzeným prírastkom obyvateľstva.

Tabuľka č.1 Počet obyvateľov

rok	2014	2015	2016	2017	2018 k 31.05.
počet	2431	2463	2504	2543	2556

Zdroj: OcÚ Soľ

graf č.1: Vývoj obyvateľstva

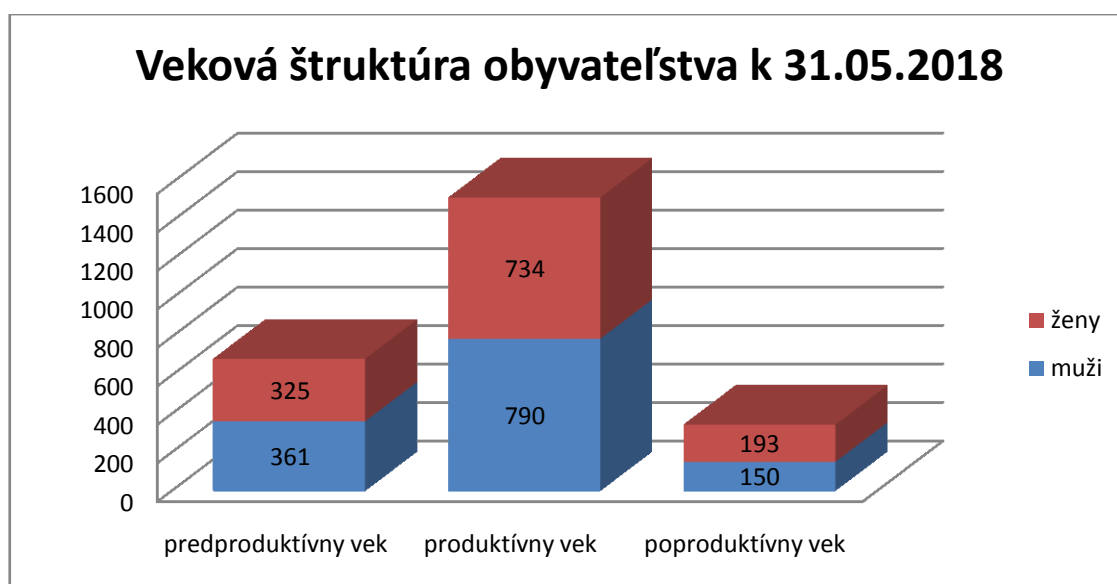
Zdroj: OcÚ Soľ

Významným ukazovateľom z pohľadu možnosti pokroku je veková štruktúra, cez ktorú sa vyjadruje zloženie obyvateľov podľa produktívnosti. Je delená na tri skupiny: predproduktívny, produktívny a poproduktívny vek.

Veková štruktúra obyvateľstva v obci Sol' je charakteristická relatívne vysokým podielom obyvateľov v produktívnom veku (59,62%) a nízkym podielom obyvateľstva v poproduktívnom veku (13,41%).

Graf č.2: Vek obyvateľstva

Zdroj: OcÚ Sol'

Tabuľka č. 2 Veková štruktúra obyvateľov

	predproduktívny vek (0-17)	produktívny vek (18-61)	poproduktívny vek (62 +)
muži	361	790	150
ženy	325	734	193
spolu	686	1524	343

Zdroj: OcÚ Sol'

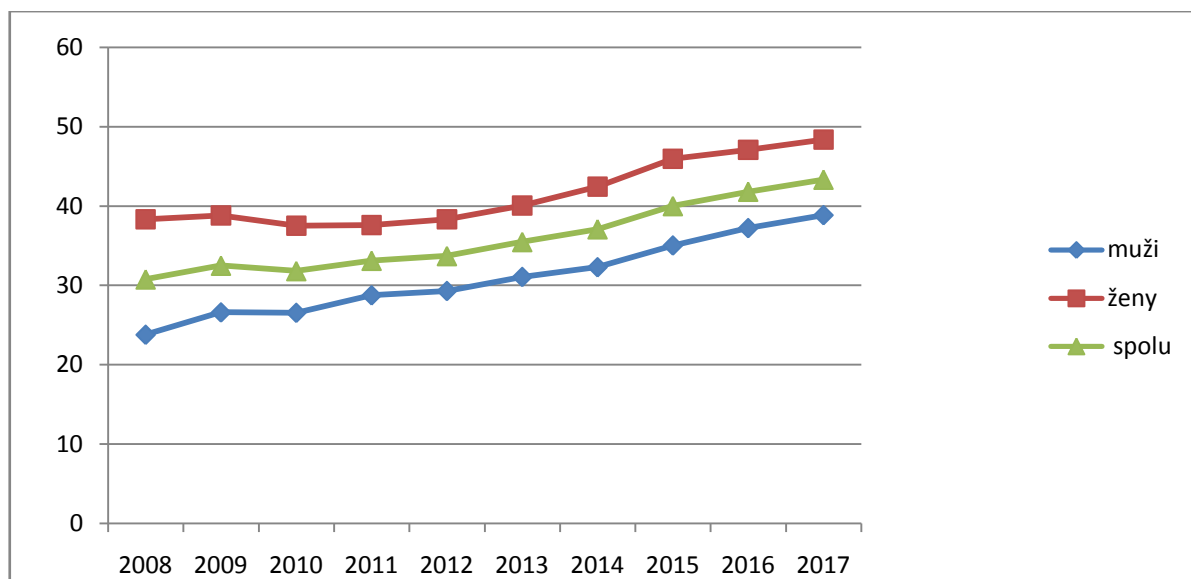
Štatistické údaje a hlavne index starnutia nám ukazujú, že za posledných desať rokov Obec Sol' je charakteristická nízkym indexom starnutia, ktorý sa dlhodobo nachádza pod hodnotou 100, avšak je tu vidieť trend postupného starnutia obyvateľstva, pretože index pomaly a iste narastá.

Index starnutia vyrátame ako podiel poproduktívneho obyvateľstva na predproduktívnom veku obyvateľstva v prepočte na 100 detí. Ak sa tento index rovná 100, demografia v obci sa vyvíja rovnomerne.

Ak je index väčší ako 100, počet obyvateľov v poproduktívnom veku je vyšší ako obyvateľov v predproduktívnom veku, tak populácia v obci starne. Ak je koeficient menší ako 100, resp. čo najnižší znamená to, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku je nižší ako v predproduktívnom, teda populácia obce mladne.

Graf č.3: Index starnutia obyvateľstva

Zdroj: Štat. úrad SR databáza DATAcube

Tabuľka č.3 Index starnutia

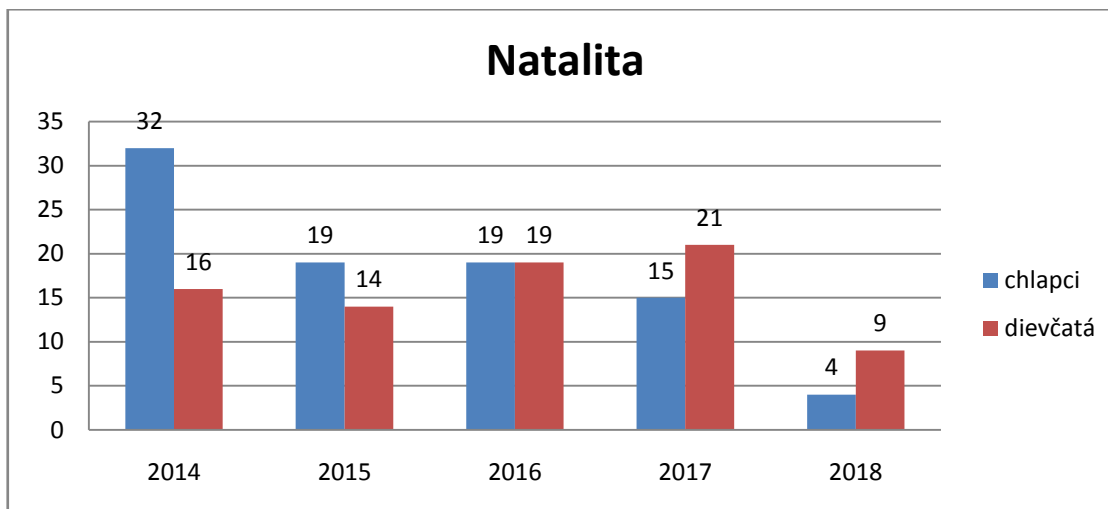
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
muži	23,79	26,60	26,55	28,75	29,30	31,07	32,29	335,03	37,22	38,85
ženy	38,33	38,83	37,54	37,62	38,33	40,07	42,46	45,96	47,10	48,39
spolu	30,77	32,50	31,82	33,12	33,71	35,48	37,09	40,01	41,82	43,34

Zdroj: Štat. úrad SR databáza DATAcube

Medzi ďalší významný ukazovateľ demografického vývoja obyvateľov patrí pôrodnosť (natalita) a úmrtnosť (mortalita). Z demografických údajov obce Sol' vyplýva pozitívny vývoj obyvateľstva, keďže v obci sa rodí viac detí, než zomrie obyvateľov.

Graf č. 4: Prírastok obyvateľov

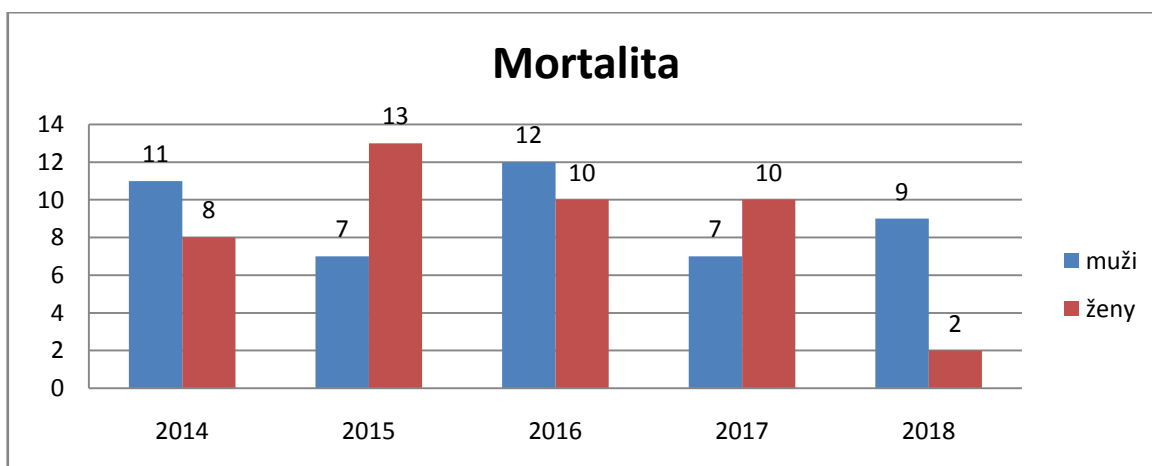
Zdroj: OcÚ Soľ

Tabuľka č.4 Počet narodených obyvateľov

	2014	2015	2016	2017	2018 k 31.05.2018
chlapci	32	19	19	15	5
dievčatá	16	14	19	21	9
spolu	48	33	38	36	14

Zdroj: OcÚ Soľ

Graf č. 5: Úmrtnosť obyvateľov

Zdroj: OcÚ Soľ

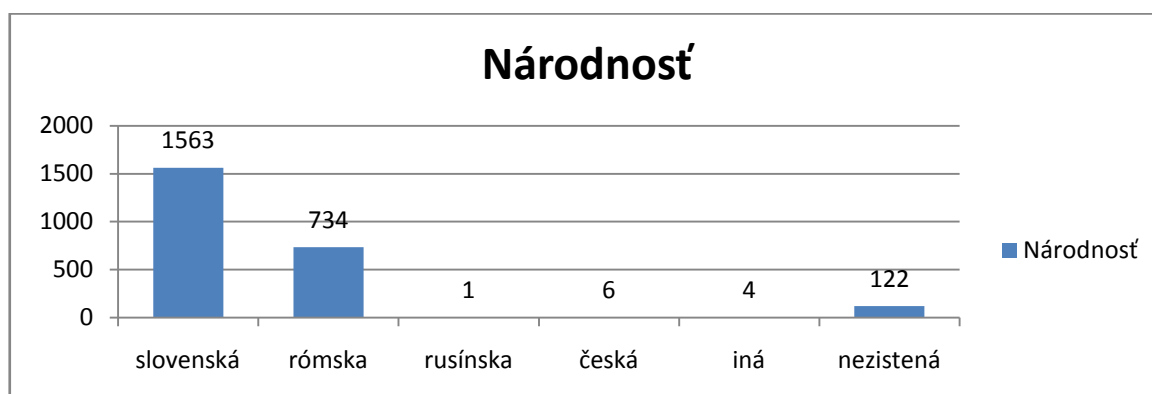
Tabuľka č. 5 Počet zomrelých obyvateľov

	2014	2015	2016	2017	2018 k 31.05.
muži	11	7	12	7	9
ženy	8	13	10	10	2
spolu	19	20	22	17	11

Zdroj: OcÚ Sol'

Národnostnú štruktúru podľa posledného sčítania obyvateľov z roku 2011 zobrazuje graf č. 6, podľa ktorého v obci žili tieto národnostné menšiny: slovenská – 1563, rómska - 734, rusínska -1, česká - 6, iná - 4, nezistená -122. (štat. úrad SR 2011).

Graf č.6: Národnosť obyvateľstva

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľov v obci Sol' je vysoko nad úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva.

Tabuľka č.6 Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územia a roku

Ukazovateľ	2013	2014	2015	2016	2017
Obec Sol'	240,09	242,7	243,91	245,81	247,65
Vranov nad Topľou	104,18	104,48	104,63	104,62	104,72
Slovenská republika	110,4	110,51	110,61	110,75	110,93

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube

Rodičovský príspevok

Rodičovský príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na zabezpečenie riadnej starostlivosti o dieťa do troch rokov veku alebo do šesť rokov veku, ak má dieťa dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav.

Tabuľka č.7 Počet poberateľov rodičovského príspevku

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	priemer
2013	107	112	113	110	105	105	104	104	102	105	105	109	107
2014	110	109	106	100	98	100	104	104	104	103	103	106	104
2015	105	108	107	106	106	103	106	104	101	102	101	104	104
2016	104	100	96	95	96	92	92	91	99	103	98	101	97
2017	104	105	106	108	104	102	100	98	95	103	102	105	103
1.4.2018	103	105	103	104									104

Zdroj: UPSVaR VT

Ťažko zdravotne postihnutí (ŤZP)

Za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje fyzická osoba, ktorej miera funkčnej poruchy je najmenej 50 % podľa postihnutia zaradené v prílohe č. 3 k zákonu č. 447/2008.

Príloha č. 3 k zákonu č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov zaraďuje ochorenia podľa funkčných porúch. Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.

Miera funkčnej poruchy vyjadruje v percentách do akej miery dané ochorenie obmedzuje funkčnosť organizmu.

Tabuľka č.8 Prehľad o poskytovaní kompenzačných príspevkov ŤZP

Druh príspevku	2013	2014	2015	2016	2017	04/2018
peňažný príspevok na osobnú asistenciu	1	1	1	1	1	1
peňažný príspevok na kúpu pomôcky	2	0	0	1	1	-
peňažný príspevok na výcvik používania pomôcky	0	0	0	0	0	-
peňažný príspevok na úpravu pomôcky	0	0	0	0	0	-
peňažný príspevok na opravu pomôcky	0	0	0	0	0	-
peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia	0	0	0	0	1	-
peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla	1	0	0	3	0	-
peňažný príspevok na úpravu osobného motorového vozidla	0	0	0	1	0	-
peňažný príspevok na úpravu bytu	0	1	0	0	0	-
peňažný príspevok na úpravu rodinného domu	0	0	0	0	0	-
peňažný príspevok na úpravu garáže	0	0	0	0	0	-
peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov	96	99	98	96	95	93
peňažný príspevok na opatrovanie	45	45	45	45	46	48

Zdroj: UPSVaR VT

Tabuľka č.9 Prehľad počtu osôb s ŤZP

rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vranov na Topľou	7251	7343	7291	7228	7148	7148
obec Sol'	185	188	192	188	186	181

Zdroj: UPSVaR VT

2.5. Nezamestnanosť

Pre východné Slovensko je charakteristická dlhodobo vysoká miera nezamestnanosti. V obci Sol' má nezamestnanosť v poslednom období klesajúcu tendenciu, čo znázorňuje aj graf č.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo dochádza za prácou prevažne do okresného mesta alebo do zahraničia.

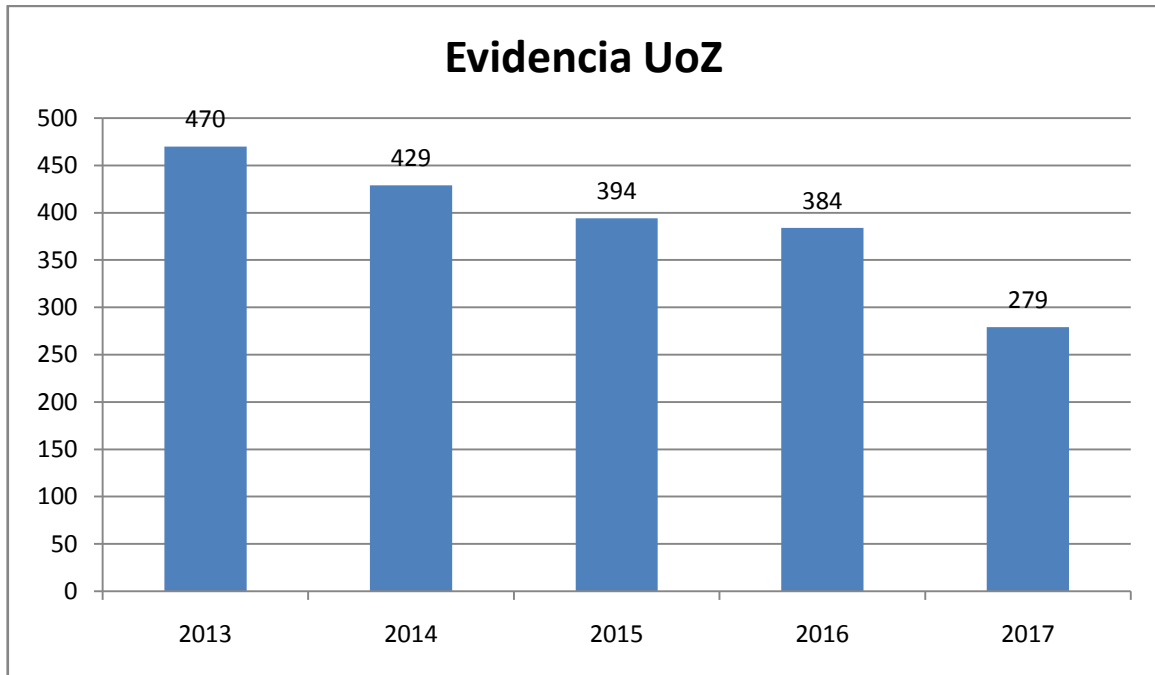
Na klesajúcej nezamestnanosti na Slovensku sa podľa zistení Najvyššieho kontrolného úradu SR podieľa veľký počet zamestnaných na dohodu.

Skrytú nezamestnanosť, t.j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzač o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť.

Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi.

Graf č.7: Evidencia nezamestnaných na UPSVaR

Zdroj: UPSVaR VT

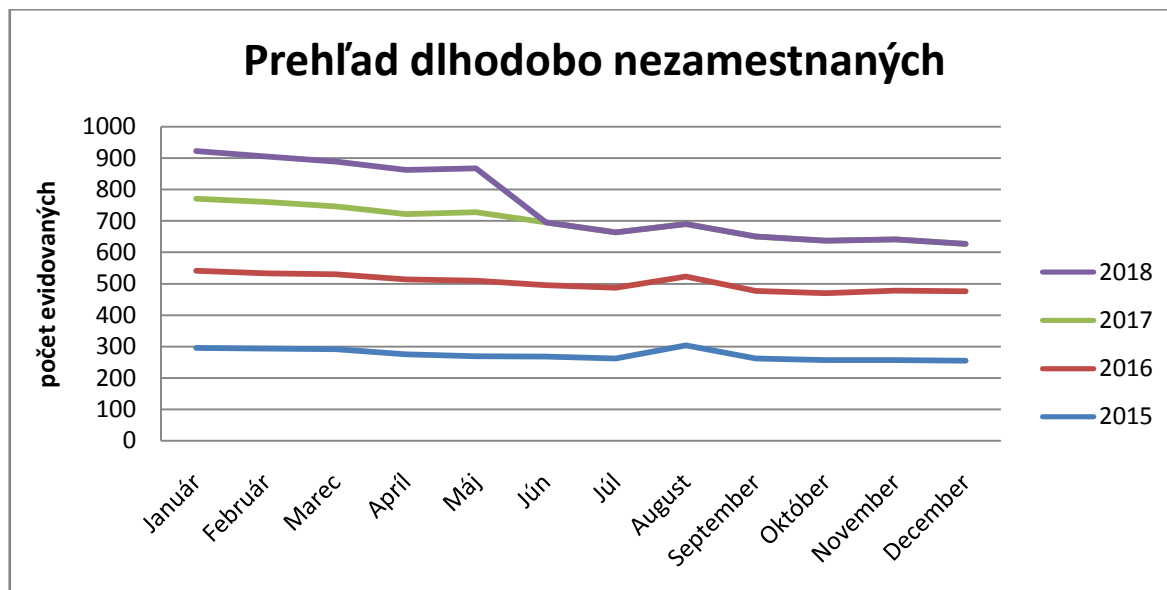
Tabuľka č.10 Miera evidovanej nezamestnanosti

rok	2013	2014	2015	2016	2017
hodnota v %	23,25	21,25	17,8	17,8	13,61

zdroj: Štat.Úrad DATAcube

Graf č.8: Dlhodobo nezamestnaní

Zdroj: UPSVaR VT

Tabuľka č.11 Dlhodobo nezamestnaní UoZ

	Jan.	Feb.	Mar.	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
2015	296	264	262	275	269	268	262	304	262	257	257	255
2016	246	240	239	239	241	228	226	219	215	213	221	221
2017	229	227	215	208	218	199	176	167	173	167	163	151
2018 k 31.05	152	145	143	141	140	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: UPSVaR VT

Hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem.

Ak je domácnosť v hmotnej núdzi, neznamená to, že má vždy nárok na poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi, pretože pomoc v hmotnej núdzi sa poskytuje iba do sumy nárokov stanovenej v zákone o pomoci v hmotnej núdzi, (ktorú upravuje zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov znení neskorších predpisov) nie do sumy životného minima.

Tabuľka č. 12 Prehľad poberateľov dávky v hmotnej núdzi

rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	priemer
2013	220	220	230	224	226	230	227	226	224	215	220	220	224
2014	217	214	215	222	224	217	213	198	201	199	188	186	208
2015	188	185	183	180	152	155	149	152	161	158	145	148	163
2016	141	144	147	146	144	134	130	126	122	114	120	118	132
2017	120	115	119	119	114	112	103	94	86	89	84	96	104
1.4.2018	90	93	89	92	-	-	-	--	-	-	-	-	91

Zdroj: UPSVaR VT

3. ANALÝZA STAVU POSKYTOVANÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Východiskom k spracovaniu analýzy stavu poskytovaných služieb boli dostupné údaje obce Sol', odborné skúsenosti z práce terénnych sociálnych pracovníkov obce a iných zamestnancov obce a informácií získaných od organizácií pôsobiacich v obci. Údaje boli získané osobným a elektronickým kontaktom s poskytovateľmi služieb.

SWOT analýza je jedným zo základných nástrojov strategického plánovania a rozvoja, používa sa na hodnotenie silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb, ktoré spočívajú v danom projekte, pláne, ktorého výsledkom je realizácia konkrétneho cieľa. Základom SWOT analýzy je jasne definovaný jej cieľ a postup krokov, ktoré to majú zabezpečiť.

SWOT analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb obce Sol'

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia občianskych hliadok - existujúce komunitné centrá - možnosť stravovania odkázaných občanov - zdravotné stredisko v obci - opatrovateľská služba - existencia terénnej sociálnej práce - sieť sociálnych služieb s potencióm d'alsieho rozvoja - široká škála kultúrno spoločenských aktivít v obci - existencia miestnej organizácie seniorov - dostupná duchovná starostlivosť - existencia dostatku spolkov a občianskych združení (futbalový a šachový klub)	- chýbajúce dostupné nájomne byty - nedoriešená bezbarierovosť v obci - nedostatočne vybudovaný systém včasného zachytenia rodiny v ohrození - absencia hygienického centra - nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb - nedostatočné informácie osamelých seniorov o poskytovaných sociálnych služieb - nárast počtu seniorov - migrácia mladej generácie - absencia denného centra v obci

Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EU a iných zdrojov - zriadenie denného stacionára - rozvinúť a využiť dobrovoľníctvo v obci s cieľom zvyšovať kvalitu života v komunite - vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce - realizácia spoločných aktivít pre minoritu a majoritu	- zvyšujúci sa počet občanov odkázaných na sociálne služby - nízke príjmy seniorov neumožňujúce spolupodieľať sa na poskytovaní sociálnych služieb - nárast počtu príslušníkov MRK - nárast počtu osôb s ťažkým zdravotným postihnutím

3.1. Poskytovatelia sociálnych služieb v obci Sol'

Do systému sociálnych služieb sú zapojené tri typy aktérov – účastníkov :

1. občan (klient)
2. poskytovatelia sociálnych služieb (inštitúcie, subjekty)
3. riadiace orgány (orgány samosprávy a štátnej správy)

Spolupráca subjektov pôsobiacich v sociálnej oblasti je na území obce na dobrej úrovni. Samospráva má záujem o vybudovanie, resp. zriadenie siete sociálnych zariadení, ktoré by boli obyvateľom obce ľahšie dostupné.

V rámci obce sa v posledných rokoch zabezpečil postup od čiastkových riešení k systémovým opatreniam na základe poznania východiskového stavu a na základe zabezpečenia viac zdrojového financovania.

Obec Sol' poskytuje sociálne služby zadefinované zákonom 448/2008. V súčasnosti sú to:

- terénna sociálna práca
- opatrovateľská služba
- komunitné centrum
- vydávanie rozhodnutí a posudkov o odkázanosti na sociálnu službu
- v prípade potreby umiestnenie občanov v zariadení pre seniorov
- jednorazová dávka v hmotnej núdzi
- zabezpečenie stravovania pre seniorov
- funkcia osobitného príjemcu štátnych a sociálnych dávok
- činnosť klubu dôchodcov, zväzu ZOSZZP
- občianske združenie Sol'anske nevesty

Terénna sociálna práca

Terénna sociálna práca je pre efektívnu pomoc ľuďom nenahraditeľná, pretože zachytáva a rieši problémy práve tam, kde vznikli. Ponúka pomoc v prirodzenom prostredí a môže klientom pomôcť, aby sa nedostali do inej starostlivosti, ktorá môže vyvolať aj negatívne následky.

Cieľom terénnej sociálnej práce je znižovať mieru sociálneho vylúčenia a chudoby jednotlivcov aj rodín prostredníctvom služieb terénneho sociálneho pracovníka.

V obci Sol' sa terénna sociálna práca vykonáva od roku 2003 v rámci rôznych projektov. Terénni sociálni pracovníci poskytujú sociálne poradenstvo a služby v oblastiach zamestnania, bývania, zdravia, sociálno-patologických javov, atď. Ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej sociálnej situácii. V oblasti bývania TSP často rieši zadlženosť v bankových i nebankových spoločnostiach a s tým súvisiace exekučné príkazy, ktoré ovplyvňujú kvalitu života a bývania. Komunikáciou s exekútorскими úradmi, vyjednávaním splátkových kalendárov a motiváciou k ich plneniu pomáhame k postupnému oddlžovaniu. Pomoc sa poskytuje aj pri legalizácii tzv. „čiernych stavieb“ a pri napojení sa na inžinierske siete.

Poskytovanie sociálnej služby

Podkladom na vydanie rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu je posudok o odkázanosti na sociálnu službu. Posudok o odkázanosti je vyhotovený na základe lekárskeho a sociálneho posudku. Je spracovaný obecným úradom na základe podanej žiadosti občana o posúdenie.

Opatrovateľská služba

V obci Sol' sa poskytuje opatrovateľská služba od roku 2002 do súčasnosti. Je poskytovaná 9 ženám a 1 mužovi. V rámci opatrovateľskej služby sú zamestnaní 4 na plný úväzok, 1 na polovičný úväzok a 5 na 75%, t.j. 6 hodín denne.

Stravovanie pre seniorov

Túto službu zabezpečuje obec v súlade s prijatým uznesením VZN č. 33/2017 o podmienkach poskytovania príspevku na stravovanie dôchodcov.

Príspevok na stravovanie obec poskytuje občanom, ktorí sú poberateľmi invalidného, starobného dôchodku a nemajú akýkoľvek iný príjem okrem poberaného dôchodku.

Obec prizná príspevok na základe písomnej žiadosti. Príspevok sa poskytuje dôchodcom na jedno jedlo denne na každý pracovný deň v mesiaci. Výška príspevku závisí od výšky poberaného dôchodku žiadateľa. Dôchodcovia majú možnosť stravovania v školskej jedálni pri ZŠ Sol' (ŠJZŠ), alebo z iných stravovacích zariadení podľa vlastného výberu.

V roku 2016 sa stravovalo v ŠJZŠ 16 dôchodcov, u súkromného poskytovateľa 10 dôchodcov.

V roku 2017 v sa stravovalo v ŠJZŠ 18 dôchodcov, u súkromného poskytovateľa 12 dôchodcov a v roku 2018 sa stravovalo v ŠJZŠ 22 dôchodcov, u súkromného poskytovateľa 12 dôchodcov.

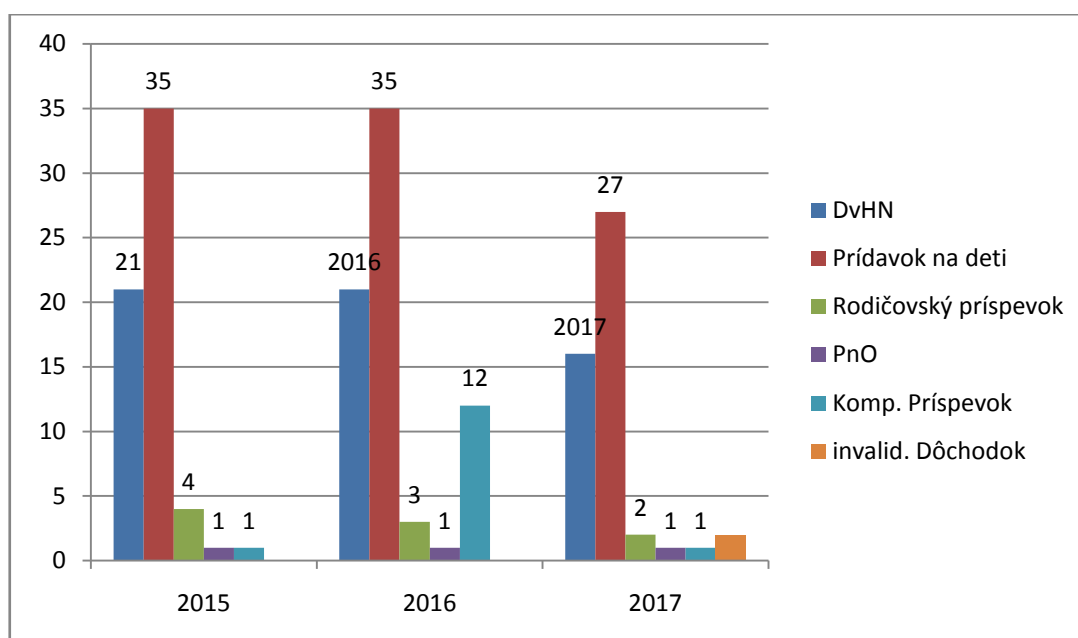

Funkcia osobitného príjemcu štátnych a sociálnych dávok

Ak oprávnená osoba nevyužíva štátnu alebo sociálnu dávku v súlade s účelom na ktorý je určená, platiteľ (UPSVaR, SP) určí obec za osobitného príjemcu, ktorý tieto dávky vypláca. Právny predpis priamo neurčuje spôsob a formu vykonávania osobitného príjemcu. Obec môže realizovať výkon osobitného príjemcu 2 spôsobmi:

- vecná forma
- peňažná forma

Graf č. 9: Prehľad vyplácania dávok formou Inštitútu osobitného príjemcu

Zdroj: UPSVaR VT

Tabuľka č.13 Vyplácané dávky

	Dávka v hmotnej núdzi	Prídavok na deti	Rodičovský príspevok	Prís. na opatrovanie	Komp. príspevok	invalid. dôchodok
2015	21	35	4	1	1	0
2016	21	35	3	1	12	0
2017	16	27	2	1	1	2

Zdroj: OcÚ Sol'

Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

Poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi obcou je súčasť nástrojov sociálnej pomoci občanom.

Jednorazová dávka v hmotnej núdzi je peňažná dávka, t. j. plnenie peňažnej povahy, ktoré obec môže poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi. Obec Sol' túto dávku poskytuje občanom na základe prijatého uznesenia miestnym zastupiteľstvom VZN č.26/2017 o nakladaní s finančnými prostriedkami v oblasti sociálnej pomoci, viď tabuľka nižšie.

Tabuľka č.14 Poskytovaná sociálna pomoc

Forma sociálnej pomoci	2013	2014	2015	2016	2017	2018 k 31.05.
Návratná soc. výpomoc	8	9	26	40	30	16
Nenávratná soc. výpomoc	0	0	0	2	1	2

Zdroj: OcÚ Sol'

4. ANALÝZA POŽIADAVIEK PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Súčasťou analytickej časti komunitného plánu sociálnych služieb sú aj výsledky dotazníkového prieskumu v obci Sol'.

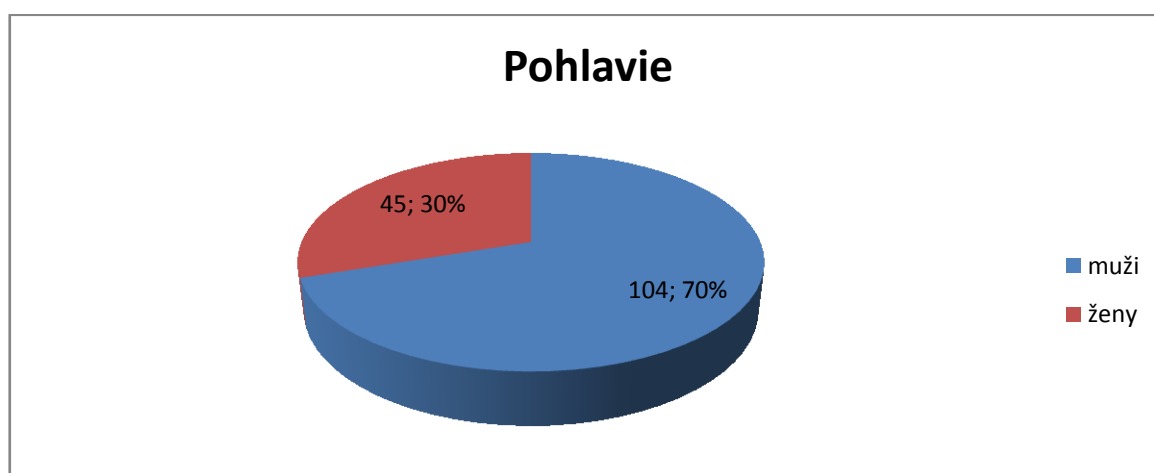
Dotazník obsahujúci 16 otázok bol distribuovaný obyvateľom obce Sol' do poštových schránok a prostredníctvom webovej stránky obce. Vyplnené dotazníky bolo možné odovzdať osobne na OcÚ alebo elektronicky. V termíne uvedenom pre návrat vyplnených dotazníkov sa vrátilo 149 vyplnených.

Obec Sol' v budúcnosti počíta s nárastom počtu obyvateľov v kategórii predproduktívneho veku. Potenciálnou skupinou obyvateľov, ktorí môžu mať dopyt po sociálnych službách, sú v najširšom chápaní všetci obyvatelia. Sú to najmä starší obyvatelia- seniori, ktorí sú poberateľmi starobných dôchodkov.

Druhú dôležitú skupinu tvoria osoby, ktoré sa ocitli v ťažkých životných situáciách. Títo občania sú v prevažnej miere poberateľmi invalidných dôchodkov, resp. sociálnych dávok. Ďalej sú to rodiny s deťmi a mládežou.

Realizovaného dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 45 žien a 104 mužov. Percentuálne rozloženie znázorňuje nasledujúci graf č. 10

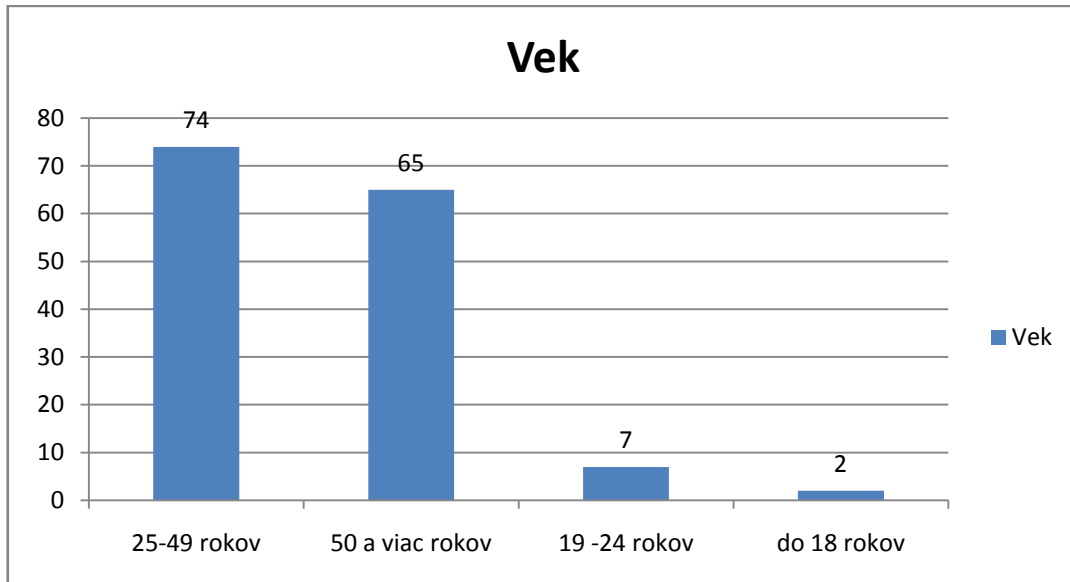
Graf č.10: Pohlavie respondentov

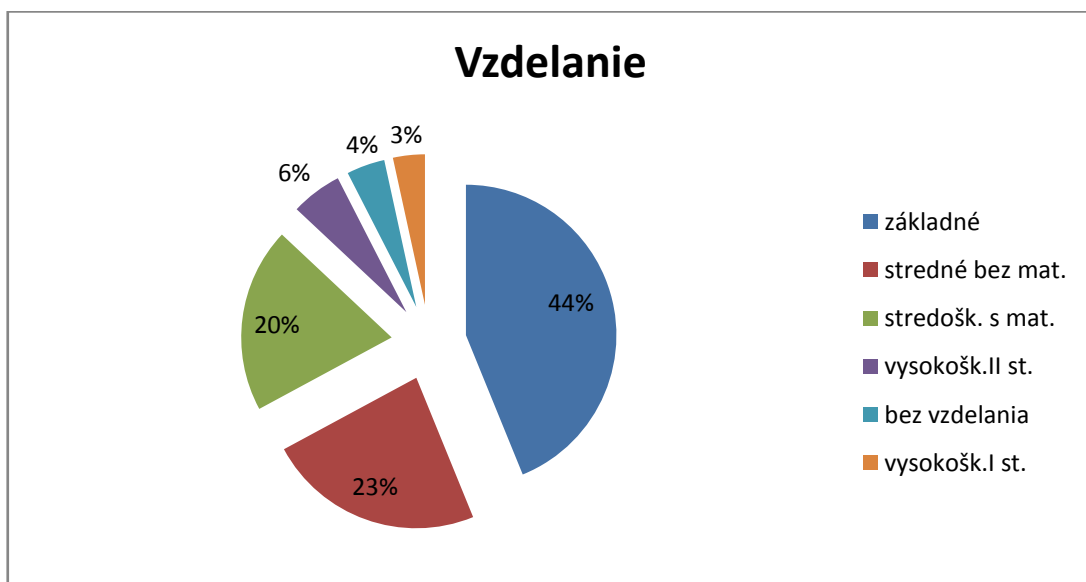
Nasledujúci graf znázorňuje vekové rozloženie respondentov, kde najväčšie zastúpenie tvorí veková skupina od 25-49 rokov.

Graf č. 11: Vek respondentov

Do prieskumu sa zapojilo najviac respondentov so základným vzdelaním až 44% .

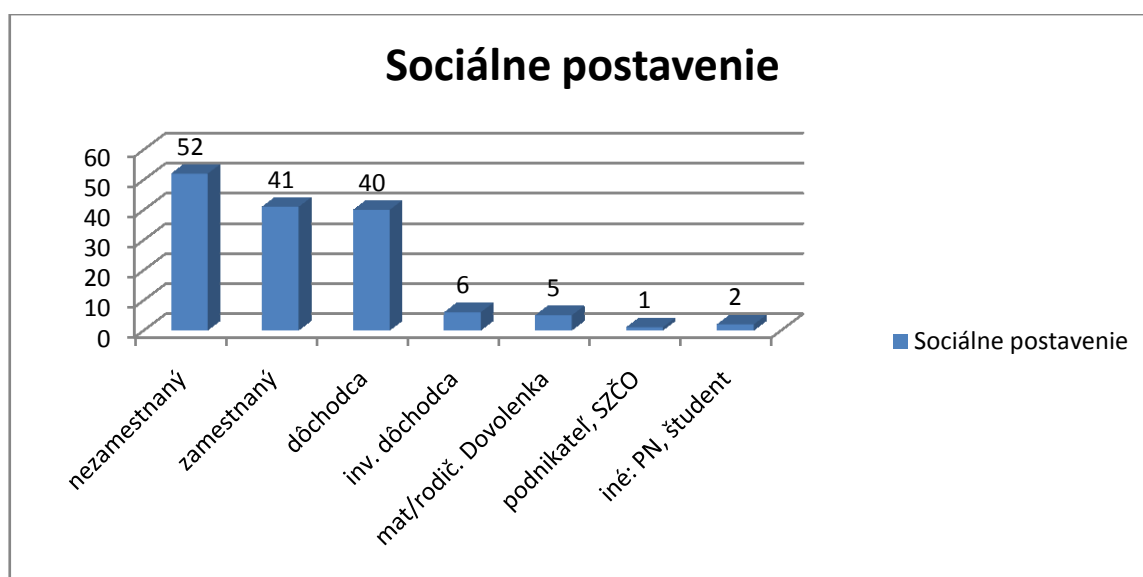
Graf č. 12: Vzdelanie respondentov

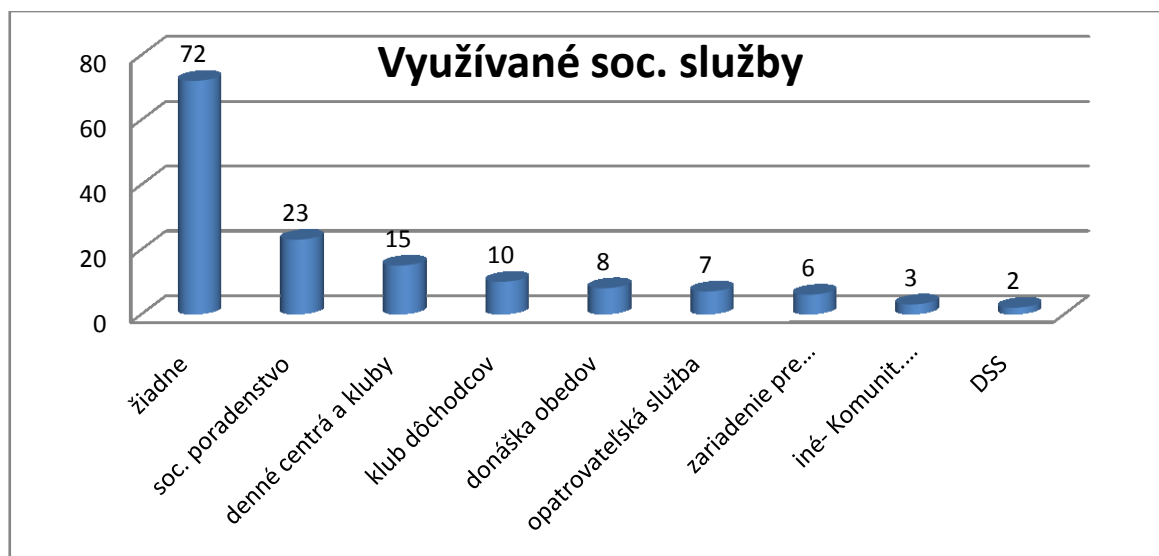
Z celkového počtu respondentov bolo 52 nezamestnaných, 41 zamestnaných, 40 starobných dôchodcov, 6 invalidných dôchodcov, 5 respondentov na materskej dovolenke, 1 SZČO a 2 iné.

Graf č.13: Status respondentov

Z nasledujúceho grafu je zrejme, že väčšina z našich respondentov (72) a ich rodinných príslušníkov nemá skúsenosť z využitím žiadnej sociálnej služby. 23 respondentov využíva sociálne poradenstvo a najmenej (2) z celkového počtu využíva DSS

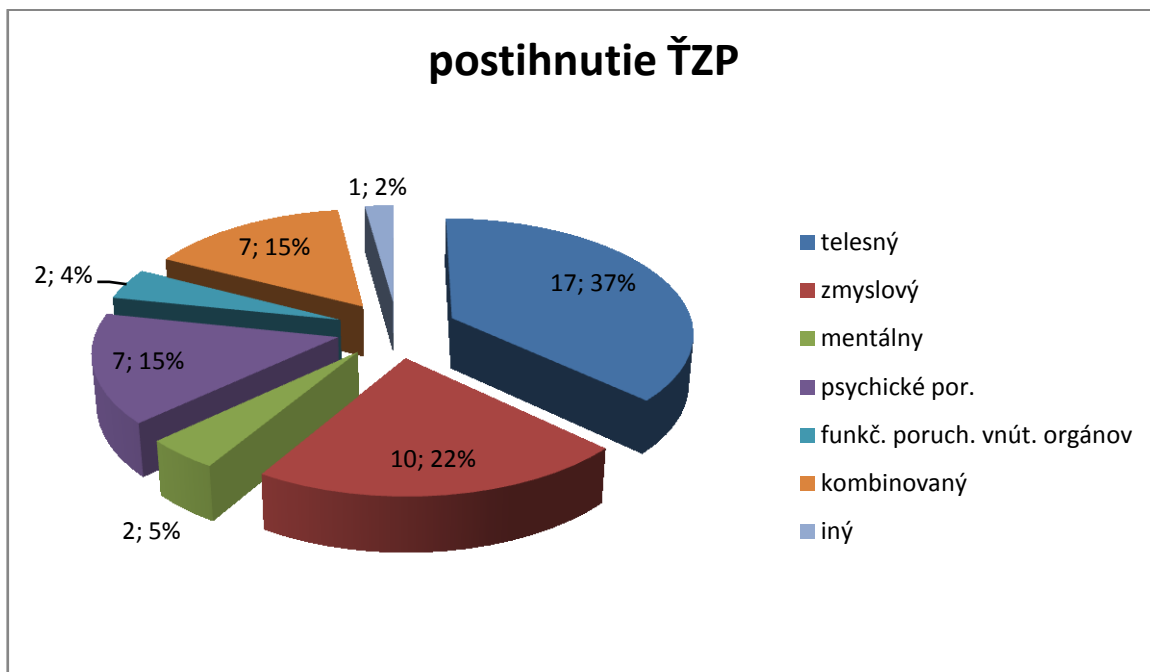
Graf č. 14: Sociálne služby

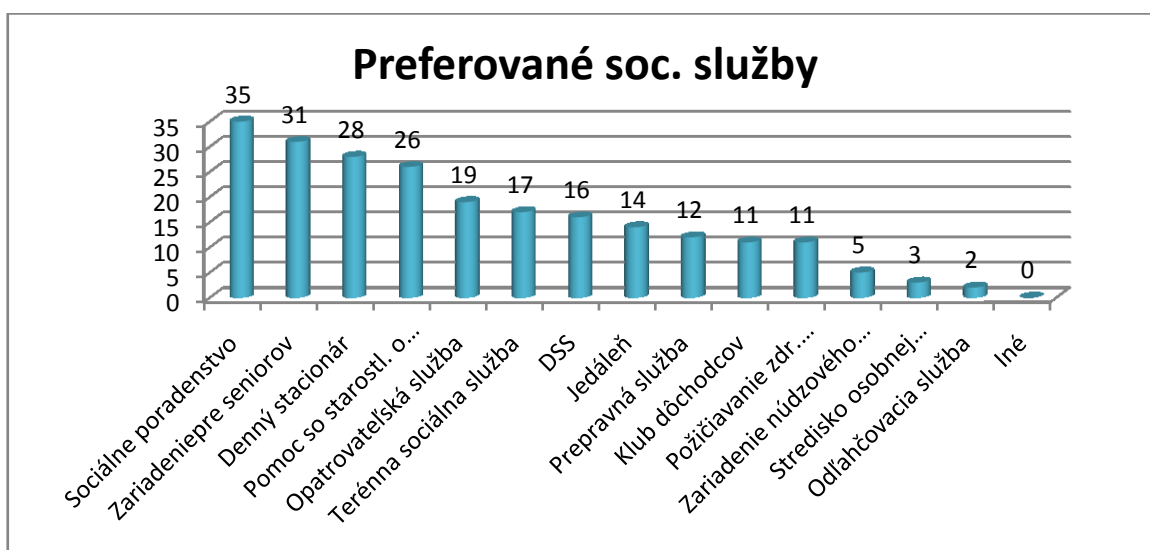
Až 35% respondentov uviedlo, že má člena v rodine s telesným postihnutím.

Graf č.15: Postihnutie ŤZP

Sociálne služby o ktoré majú respondenti záujem znázorňuje nasledujúci graf:

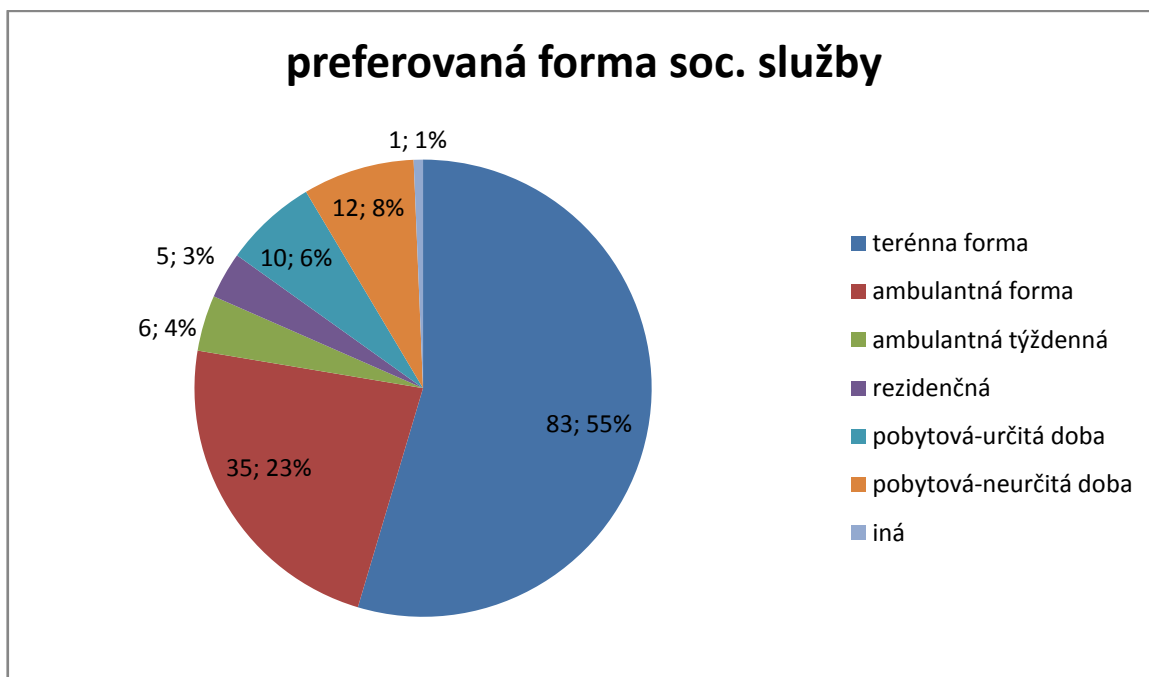
Graf č.16: Preferované sociálne služby

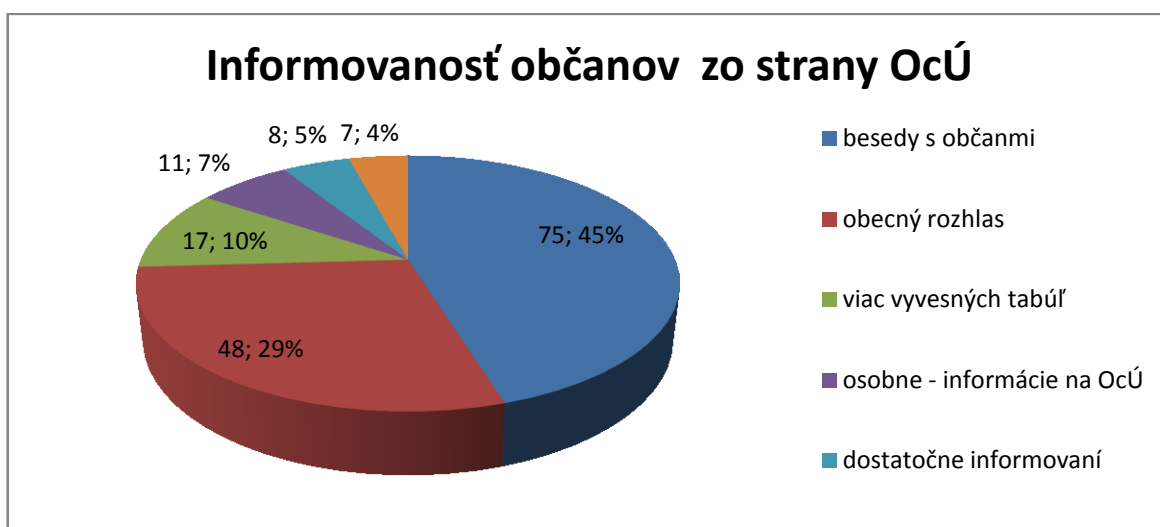
V prípade potreby využitia sociálnej služby, by až 83(55%) respondentov zvolilo terénnu formu sociálnej služby.

Graf č. 17: Preferovaná forma sociálnej služby

75 občanov by uvítalo kvôli zvýšeniu informovanosti v obci pravidelné besedy so strany OcÚ, 7 občanov navrhuje, aby obec Sol' informovala svojich občanov aj prostredníctvom sms služby a polročným vydávaním obecných novín.

Graf č.18: Informovanosť občanov

4.1. Cieľové skupiny v obci podľa sociálnej indikácie

Seniori

Seniori tvoria v obci Sol' početnú skupinu, čo sa prejavilo aj na odpovediach respondentov. Sebestační seniori a seniori odkázaní na sociálne služby boli kontaktovaní formou osobných rozhovorov členov pracovnej skupiny „Seniori“, ktorí sa podieľali na príprave podkladov pre KPSS. Časť seniorov je schopná aktívne sa zapájať do diania napríklad komunitnou formou klubovej činnosti, svojpomoci a dobrovoľníctva. Pre ich skvalitňovanie života je vhodné vytvárať rôzne aktivity prostredníctvom klubovej činnosti a zároveň ich viesť k dobrovoľníctvu. Na druhej strane seniorom odkázaným na sociálnu službu, ktorým sa v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu znížila ich kvalita života je potrebné, aby obec hľadala a poskytla vhodnú sociálnu pomoc.

Poskytovanie služieb seniorom

Prvoradý záujem, čo sa týka poskytovania služieb pre seniorov, je medzi seniormi nasledovný:

1. sociálne poradenstvo,
2. zariadenie pre seniorov,
3. denný stacionár,
4. opatrovateľská služba ,
5. terénna sociálna služba,
6. donáška stravy,
7. prepravná služba a klub dôchodcov.

Možno predpokladať, že v najbližších rokoch sa bude naďalej zvyšovať počet seniorov a tento fakt bude mať veľký dopad na rozširovanie služieb pre seniorov a samospráva bude nútená hľadať riešenia z vlastných zdrojov, prípadne podporou verejného sektora. Taktiež je potrebné zvýšenie informovanosti občanov o dostupnosti sociálnych služieb v obci, meste, mikroregióne a VÚC, formou vydania a aktualizácie brožúrky „*Spríevodca sociálnymi službami v okolí*“.

Seniori si osvojili možnosť obrátiť sa na TSP pri riešení svojich problémov, nadviazali aktívnu spoluprácu s KC a pravidelne organizujú spoločné aktivity s inštitúciami a organizáciami v obci. Pokračujú v spolupráci s obcou a zúčastňujú sa kultúrnych podujatí ako vystupujúci, resp. diváci (poskytovatelia, prijímatelia služieb).

Výsledky dotazníka a osobných rozhovorov poukázali, že medzi seniormi prevládajú najmä tieto sociálne problémy:

- problém s mobilitou,
- problémy so starostlivosťou o domácnosť,
- problém s využívaním voľného času.

Najväčšiu pomoc by seniori potrebovali v nasledovných oblastiach:

- pomoc pri ťažších prácach a prácach v domácnosti,
- pomoc s prepravou,
- pomoc pri organizovaní aktivít v oblasti aktívneho starnutia (podpora zdravého životného štýlu a preventívnych aktivít na včasnú diagnostiku a predchádzanie chorobám)

Osoby v ťažkých životných situáciách

Občania zo zdravotným postihnutím v obci Sol' sú predovšetkým občania v dôchodkovom veku. Vzhľadom na ich zdravotný stav môžu byť podobne ako seniori, odkázaní na pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím. V tomto zmysle sa niektoré zistenia vzťahujú na obe skupiny prijímateľov sociálnych služieb. Do skupiny osôb v ťažkej životnej situácii patria však i občania dlhodobo nezamestnaní, občania v hmotnej núdzi.

Poskytovanie sociálnych služieb v prirodzenom prostredí občana sa zabezpečuje prostredníctvom opatrovateľskej služby a terénnej sociálnej práce. Občania so zdravotným postihnutím sa vo väčšine chýbajúcich služieb, zariadení, aktivít zhodujú so skupinou seniori (viď vyššie).

Osoby v ťažkej životnej situácii prejavujú najväčší záujem o:

- byty nižšieho štandardu,
- sociálne byty,
- zamestnanie sa.

Veľkým problémom je zväčšujúca sa priepasť medzi osobami v ťažkej životnej situácii a majoritou. Väčšina z týchto ľudí sa v reálnom živote stretáva s problémami, ktoré súvisia s nedôverou k spoločnosti, k návykom na sústavné zabezpečovanie každodenných potrieb (bývanie, strava, ošatenie, organizovanie voľného času a pod.).

Terénni sociálni pracovníci sa v tejto skupine občanov zameriavajú hlavne na materiálnu pomoc, základné sociálne poradenstvo a akútnu intervenciu v prípade krízových situácií.

Ľudí, ktorí sa obracajú na TSP a potrebujú systematickú pomoc je veľa. Aby bolo vidieť výsledky práce TSP s rodinou, by bolo vhodné, aby počet pracovníkov bol adekvátny k počtu prijímateľov sociálnych služieb.

Rodiny s deťmi

Aj na základe hore uvedených zistení je zrejmé, že niektoré sociálne služby sa opäť prelínajú, čo sa týka cieľovej skupiny prijímateľov (napríklad poskytovanie sociálnych služieb pre rodiny s deťmi atď.).

Z výsledkov dotazníka vyplýva, že značnú pozornosť treba venovať rodinám s malými deťmi a poskytovať osobnú starostlivosť deťom do 3 rokov.

Mládež

Počas školského roku vo významnej miere zabezpečujú niektoré aktivity pre školopovinnú mládež školské zariadenia, ktoré zabezpečujú i mimoškolské aktivity. Taktiež vytvára podmienky, organizuje a zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú a športovú činnosť pre deti a mládež.

Na aktivitách pre deti a mládež sa podieľajú i ostatné organizácie (KC, DHZ Sol', MsČK) v obci podľa svojich možností.

Obec Sol' spolupracuje s oddelením sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately UPSVaR, s políciou najmä so staršími referentmi pre prácu v komunitách, prioritne v oblasti preventívnej činnosti detí a mládeže. Prevencia je vykonávaná najmä dohľadom nad maloletými. Napomáha pri prešetrovaní sociálnej situácii a samotnom riešení krízovej situácie (osvojenie maloletých detí, umiestnenie v sociálnych zariadeniach, šikana).

Priority rozvoja sociálnej pomoci pre seniorov

Priority	Opatrenia	Aktivity	Časový harmonogram	Predpokladané finančné zdroje
1. Podpora zotrvania seniorov v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych, ambulatných soc. služieb	1.1. Úprava sociálnych terénnych a ambulatných služieb. Monitorovanie aktuálnych potrieb seniorov	1.1.1. Poskytnutie prepravnej služby	2019 - 2023	poskytovateľ sociálnej služby, rozpočet obce
		1.1.2. Vytvorenie denných a rehabilitačných centier a služieb	2020 - 2023	poskytovateľ sociálnej služby, granty, rozpočet obce
		1.1.3 Zvýšenie efektívnosti poskytovaných sociálnych služieb v obci, opatrovateľská služba, stravovanie pre seniorov	2018 - 2023	rozpočet obce
		1.1.4. Zriadenie prepravnej služby v rámci širšieho mikroregiónu (okolité obce)	2020 - 2023	štrukturálne fondy EÚ, rozpočet obce
		1.2. Získavanie dobrovoľníkov pre klientov	1.2.1 Prezentácia dobrovoľníckej práce a získavanie dobrovoľníkov cez miestne organizácie	priebežne
1.3.Podpora poradenstva	1.3.1. Získavanie a aktualizácia informácií o soc. službách poskytovaných v obci Sol'	priebežne	rozpočet obce	

2. Celkové zlepšenie života seniorov v obci	2.1. Denný stacionár	2.1.1. Zriadenie denného stacionára pre seniorov	2020 - 2023	neverejný sektor, VÚC, obec
	2.2. Voľno časové aktivity	2.2.1. Vytvorenie podmienok pre finančnú dostupnosť voľno časových aktivít seniorov	2018 - 2021	rozpočet obce
		2.2.2. Aktivity v oblasti aktívneho starnutia (zdravé starnutie, podpora zdravého životného štýlu a preventívnych aktivít na včasnú diagnostiku a predchádzanie chorobám)	priebežne	rozpočet obce
		2.2.3. Ďalšie vzdelávanie takých foriem, ktoré sú cielene zamerané na potreby seniorov	2019 - 2020	granty
		2.2.4 Podpora aktivít zameraných na medzigeneračnú solidaritu (spoločné aktivity seniorov a mládeže)	2018 - 2023	rozpočet obce
3. Vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb	3.1. Podpora celoživotného vzdelávania a prehlbovania kvalifikácie	3.1.1. Účasť na workshopoch, výcvikoch komunikačných zručností, SPV, Supervízii	priebežne	poskytovateľ sociálnej služby, rozpočet obce

Priority rozvoja sociálnej pomoci pre osoby, ktoré sa ocitli v obzvlášť ťažkých životných situáciách

Priority	Opatrenia	Aktivity	Časový harmonogram	Predpokladané finančné zdroje
1. Zamestnávanie osôb v ťažkej životnej situácii	1.1. Rozvoj chránených dielní a sociálnych podnikov	1.1.1 Vytvorenie priestoru pre možnosť vzniku chránených dielní podporovaného chráneného bývania	2020 - 2023	štrukturálne fondy EÚ, rozpočet obce
2. Zvýšenie dostupnosti bývania	2.1. Sociálne byty	2.1.1. Výstavba sociálnych bytov	2020 - 2023	granty, rozpočet obce
	2.2. Štandardné byty	2.2.1. Podporné aktivity – motivácia klientov, resp. ich rodičov pre samostatné bývanie klientov	2020 - 2023	poskytovateľ sociálnej služby, granty, rozpočet obce

Priority rozvoja sociálnej pomoci pre rodiny s deťmi a mládež

Priority	Opatrenia	Aktivity	Časový harmonogram	Predpokladané finančné zdroje
1. Rozvoj terénnych a ambulatných sociálnych služieb	1.1. Zvýšiť kapacitu sociálnych terénnych a ambulatných služieb.	1.1.1. Zvýšenie počtu rómskych asistentov	2019 - 2021	rozpočet ZŠ, rozpočet obce
		1.1.2. Zaistenie terénneho psychológa (v spolupráci s poskytovateľmi sociálnych služieb)	2019 - 2022	rozpočet obce, poskytovateľ sociálnych služieb, granty
	1.2. Zvýšenie dostupnosti podporných sociálnych služieb	1.2.1 Spolupráca obce s inštitúciami podporujúcimi starostlivosť o bezvládných a ŤZP	2020 - 2021	VÚC, rozpočet obce, dotácie štátu
2. Pomoc rodinám s deťmi vystavených nepriaznivým sociálnym situáciám, ktoré môžu ohroziť ich zdravie a život	2.1. Riešenie krízových situácií kvalitne a včas	2.1.1. Poskytovanie komplexných sociálnych služieb (sociálne poradenstvo, umiestňovanie do soc. zariadení podľa krízovej situácie	2018 - 2021	poskytovateľ sociálnej služby, granty, rozpočet obce

Záver

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti.

Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázku: „Koľko a aké služby je potrebné v danej komunite vytvoriť, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii?“.

Určite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu.

Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania. Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život.

Sol', Jún 2018

Dokument bol prerokovaný a schválený obecným zastupiteľstvom dňa 15.06.2018.

Ing. Jozef Berta
starosta obce

Zoznam použitej literatúry

- Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020
- Program rozvoja obce Sol' na roky 2015 – 2022
- Analýza a trendy procesu deinštitucionalizácie a možnosti miestnej územnej samosprávy z pohľadu zabezpečenia sociálnych služieb, zamestnanosti a odmeňovania
- Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb – Woleková – Mezianová, SOCIA (2004)
- www.statistics.sk
- www.obecsol.sk
- www.po-kraj.sk
- www.upsvar.sk

Zoznam tabuliek a grafov

Tabuľka č.1	Počet obyvateľov
Tabuľka č.2	Veková štruktúra obyvateľov
Tabuľka č.3	Index starnutia
Tabuľka č.4	Počet narodených obyvateľov
Tabuľka č.5	Počet zomrelých obyvateľov
Tabuľka č.6	Hustota obyvateľov
Tabuľka č.7	Počet poberateľov rodičovského príspevku
Tabuľka č.8	Prehľad o poskytovaní kompenzačných príspevkov
Tabuľka č.9	Prehľad o počtu osôb s ŤZP
Tabuľka č. 10	Miera evidovanej nezamestnanosti
Tabuľka č. 11	Dlhodobo nezamestnaní UoZ
Tabuľka č. 12	Prehľad poberateľov dávky v HN
Tabuľka č. 13	Vyplácanie dávok
Tabuľka č. 14	Poskytovaná sociálna pomoc
Graf č. 1	Vývoj obyvateľstva
Graf č.2	Vek obyvateľstva
Graf č.3	Index starnutia obyvateľstva
Graf č. 4	Prírastok obyvateľov
Graf č. 5	Úmrtnosť obyvateľov
Graf č. 6	Národnosť obyvateľstva
Graf č. 7	Evidencia nezamestnaných na UPSVaR
Graf č. 8	Dlhodobo nezamestnaní
Graf č. 9	Prehľad vyplácania dávok formou IOP
Graf č. 10	Pohlavie respondentov
Graf č. 11	Vek respondentov
Graf č. 12	Vzdelanie respondentov
Graf č. 13	Status respondentov
Graf č. 14	Využívané sociálne služby
Graf č. 15	Postihnutie respondentov ŤZP
Graf č. 16	Preferované soc. služby
Graf č. 17	Preferovaná forma sociálnej služby
Graf č. 18	Informovanosť občanov zo strany OcÚ

Prílohy

Zoznam príloh:

Príloha č.1. Prehľad sociálnych služieb a odborných činností poskytovaných na komunitnej úrovni (komunitné sociálne služby)

Príloha č.2. Dotazník

Príloha č. 1 - Prehľad sociálnych služieb a odborných činností poskytovaných na komunitnej úrovni (komunitné sociálne služby)	
Odborné činnosti (ktoré sa môžu vykonávať samostatne)	Sociálne poradenstvo – základné a špecializované
	Sociálna rehabilitácia
	Stimulácia komplexného vývoja dieťaťa so zdravotným postihnutím
	Sociálne poradenstvo – základné a špecializované
Sociálne služby krízovej intervencie	Terénna sociálna služba krízovej intervencie
	Nízkoprahové denné centrum
	Integračné centrum
	Komunitné centrum
	Nocľaháreň
	Útulok
	Domov na polceste
	Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu
	Zariadenie núdzového bývania
	Terénna sociálna služba krízovej intervencie
Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi	Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života
	Zariadenie dočasnej starostlivosti o dieťa
	Služba včasnej intervencie
Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku	Zariadenie podporovaného bývania (ktoré nie je umiestnené v objekte alebo areály iného zariadenia sociálnych služieb s pobytovou formou)
	Zariadenie pre seniorov (do kapacity 40 miest v jednom objekte)
	Zariadenie opatrovateľskej služby
	Rehabilitačné stredisko
	Domov sociálnych služieb (iba s denným alebo týždenným pobytom, pri celoročnom pobyte iba v prípade ak spĺňa kapacitné podmienky zariadenia podporovaného bývania)
	Špecializované zariadenie (do kapacity 40 miest v jednom objekte)
	Denný stacionár
	Opatrovateľská služba
	Prepravná služba
	Sprievodcovská služba a predčítateľská služba
	Tlmočnická služba
	Sprostredkovanie tlmočnickej služby
	Sprostredkovanie osobnej asistencie
	Požičiavanie pomôcok
Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií	Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
	Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií
Podporné služby	Odľahčovacia služba
	Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností
	Denné centrum
	Podpora samostatného bývania
	Jedáleň
	Práčovňa
Stredisko osobnej hygieny	

Príloha č.2

Dotazník

k tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb

Vážení spoluobčania,

Obec Sol' v týchto dňoch pracuje na Komunitnom pláne sociálnych služieb obci Sol' na obdobie rokov 2018 - 2023.

Cieľom tejto aktivity je vytvoriť systém sociálnych služieb na miestnej úrovni, ktorý bude zodpovedať zisteným potrebám. Na tvorbe plánu spolupracujeme s odborníkmi z rôznych oblastí, ale chceme poznať aj Vaše názory a do materiálu zapracovať aj Vaše návrhy. Preto sa na Vás obraciam s prosbou o spoluprácu.

Vyplnením anonymného dotazníka sa nielenže zapojíte do samotného procesu komunitného plánovania, ale s Vašou pomocou dokážeme stanoviť priority v poskytovaní sociálnych služieb na území našej obce.

Vyplnený dotazník prosím doručte do 31.05. 2018 osobne na Obecný úrad Sol', alebo anonymne do schránky umiestnenej pri vstupe do budovy OcÚ, prípadne do kancelárie terénnych sociálnych pracovníkov v dome služieb na poschodí .

Vaše odpovede prosím označte krížikom.

1. Pohlavie

- žena
- muž

2. Vek

- do 18
- 19 až 24
- 25 až 49
- 50 a viac

3. Dosiahnuté vzdelanie

- bez vzdelania
- základne vzdelanie
- stredné bez maturity
- stredoškolské s maturitou
- vysokoškolské I. stupňa
- vysokoškolské II. stupňa

4. Aké je vaše sociálne postavenie v súčasnosti?

- nezamestnaný
- zamestnaný
- dôchodca
- invalidný dôchodca
- materská/ rodičovská dovolenka
- podnikateľ/ SZČO
- iné .....

5. Aké je zloženie vašej domácnosti?

- jednotliviec
- obaja rodičia s dieťaťom/deťmi
- jednotliviec s dieťaťom/deťmi
- manželia žijúci v domácnosti bez detí / resp. deti sú dospelé a žijú inde
- viac generačná domácnosť
- iné.....

6. Vyjadrite názor a označte skupinu/ny, ktorej je podľa Vás potrebné venovať viac pozornosti v obci (môžete označiť viaceré odpovede)

- rodiny s malými deťmi
- rodiny s ťažko zdravotne postihnutým členom rodiny
- deti a mládež
- seniori
- nezamestnaní občania
- občania ohrození sociálnym vylúčením
- iné .....

7. Na koho by ste sa obrátili v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb? (vyberte max. 3 odpovede)

- obrátim sa na človeka, kt. sa už s podobným prípadom stretol
- nakontaktujem sa na organizácie o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
- vyhľadám pomoc u priateľov, v rodine
- získam informácie na OcÚ/ terénnych sociálnych pracovníkov
- neviem doteraz som sa s takouto situáciou nestretol

8. Označte všetky sociálne služby, ktoré v súčasnej dobe užívate vy osobne, resp. vám blízke osoby (môžete označiť viaceré odpovede)

- sociálne poradenstvo
- denné centrá a kluby pre deti a mládež
- klub dôchodcov a denné centrá
- donáška obedov pre seniorov
- opatrovateľská služba v domácnosti
- zariadenie pre seniorov
- sociálne služby pre osoby so zdravotným postihnutím (DSS)
- žiadne
- iné (uved'te) .....

9. Ak využívate niektorú sociálnu službu z vyššie uvedených uved'te, prosím mieru spokojnosti

- veľmi spokojná/ý
- spokojná/ý
- nespokojná/ý

10. Ak máte v rodine osobu so zdravotným postihnutím o aké postihnutie ide?

- telesný(funkčné obmedzenie kostrovej alebo svalovej sústavy)
- zmyslový (funkčné obmedzenie zmyslových orgánov – zrak..)
- mentálny
- psychické poruchy
- funkčné poruchy vnútorných orgánov
- kombinovaný(napr. fyzicky + mentálny)
- iný problém uveďte .....

11. O aké sociálne služby by ste mali záujem pre seba resp. vašich rodinných príslušníkov ? (môžete označiť viaceré odpovede)

- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa do 3 rokov
- sociálne poradenstvo
- služby poskytované v domácnosti/ terénna sociálna služba
- zaradenie núdzového bývania
- zariadenie pre seniorov
- opatrovateľská služba
- domov sociálnych služieb
- denný stacionár
- prepravná služba
- požičiavanie pomôcok
- klub dôchodcov
- stredisko osobnej hygieny
- jedáleň, resp. zabezpečovanie stravy
- odľahčovacia služba
- iné (uveďte) .....

12. Uvažujete o tom, že do roku 2023 budete požadovať poskytovanie sociálnej služby?

- áno
- nie
- neviem

13. Akú formu sociálnej služby by ste uprednostnili?

- terénna forma(v prirodzenom rodinnom prostredí)
- ambulatná(denná návšteva zariadenia)
- ambulatná týždenná(okrem víkendu)
- rezidenčná(na krátku dobu, vrátane dní pracovného pokoja a sviatkov)
- pobytová na dobu určitú
- pobytová na dobu neurčitú
- iná.....

14. Máte dostatočné informácie o poskytovaní soc. služieb na území obce?

- áno
- nie
- neviem posúdiť
- nezaujímam sa o to

15. Ako by sa podľa vás mala zlepšiť informovanosť a komunikácia medzi OcÚ a občanmi?

- som dostatočne informovaný
- besedy s občanmi
- obecný rozhlas
- osobne – informácie na OcÚ
- viac vývesných tabúl
- iné (uved'te) .....

16. Vaše postrehy a návrhy k sociálnym službám, uveďte o aké sociálne služby by ste mali záujem, ktoré služby podľa Vás chýbajú:

.....
.....
.....
.....

Ďakujeme Vám za čas a ochotu pri vyplňaní dotazníka. Vašimi odpoveďami prispejete k riešeniu problematiky poskytovania sociálnych služieb na území obce Sol'.

Vyplnený dotazník prosím doručte do 31.05.2018 osobne na Obecný úrad Sol', alebo anonymne do schránky umiestnenej pri vstupe do budovy OcÚ, prípadne do kancelárie terénnych sociálnych pracovníkov v Dome služieb na poschodí. V prípade ak máte záujem o vyplnenie viacerých dotazníkov za rodinu, môžete si ich vyzdvihnúť v kancelárii OcÚ.